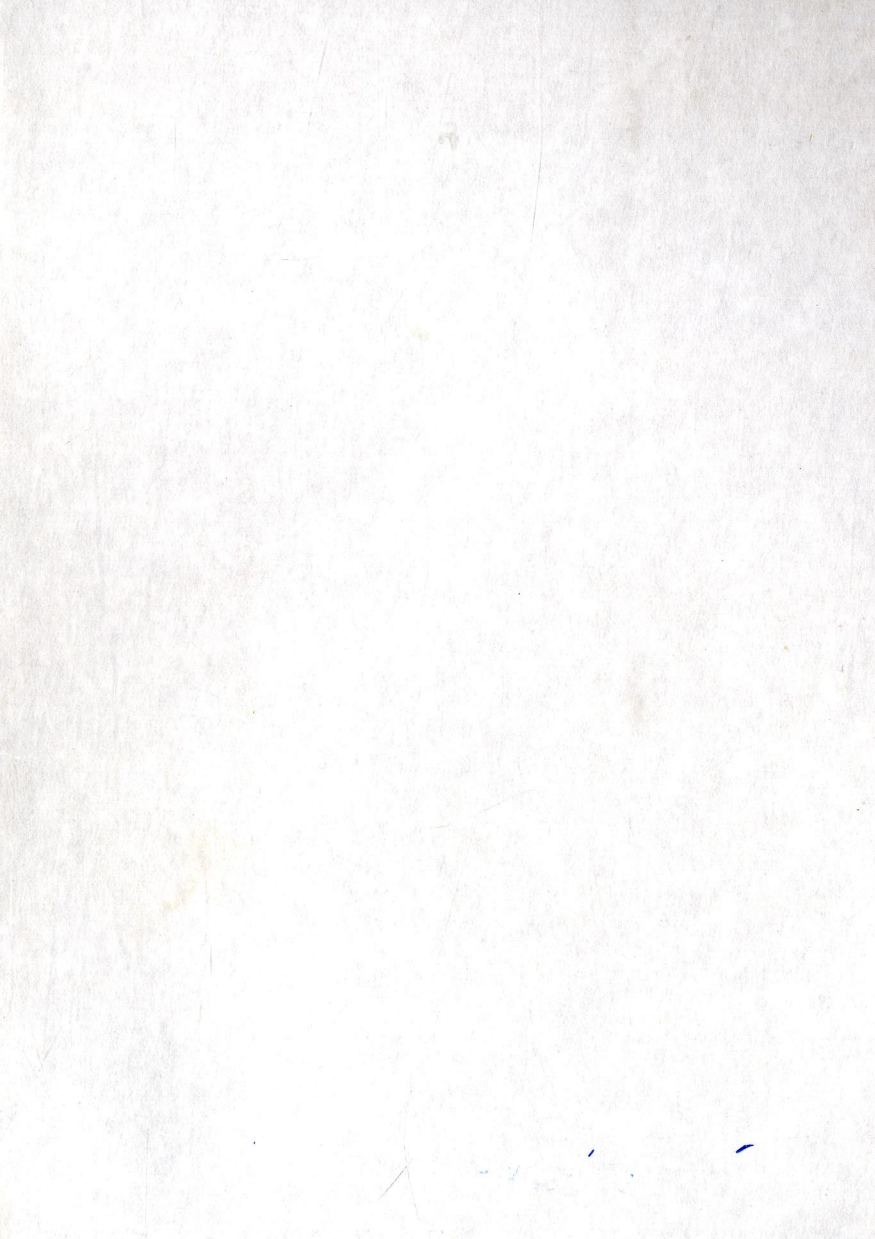

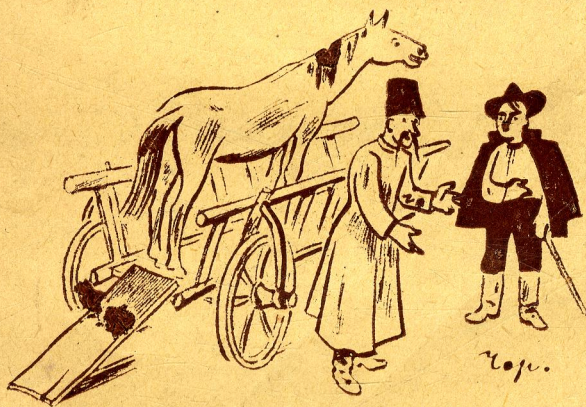

7687

ІВАН СОРОКАТИЙ

ПРИГОДИ І ПРИТЧІ

Друга книжка віршів

Л Ї В І В

1 9 3 9

1885

1885

1885

1885

1885

1885

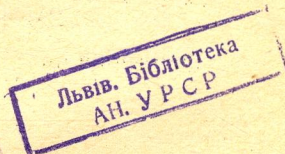
10
мат. в. 8 айлу
шкуче лек юриїт
ІВАН СОРОКАТИЙ

Андріївши
1807
ПРИГОДИ І ПРИТЧІ

Друга книжка віршів

ЦІНА 60 СОТ.

пр. Мв. обл.
9(3)-401
85530

Л Ї В І В

1 9 3 9

НАКЛАДОМ С. ГЕВАКА

ЗМІСТ КНИЖКИ:

Маю право, чи не маю?	3
На хрестинах у Матія	5
Пліт усьому винен	8
Письмо з Бразилії	12
Сварлива жінка	14
Право, чи сила?	16
Шпаківська війтиха	19
Як позбутися хвороби?	21
Несвідомі коні	24
Тобі, Грицьку, двісті літ...	27
Максимів млин	31
Як я побував у Палестині	33
Вкопання хреста	36
Граймо всі одної!	40
Дві притчі: 1) Йванове телятко	43
2) Чи буде сад у Максима?	44
Оголошення	46—48

МАЮ ПРАВО, ЧИ НЕ МАЮ?...

Ото, брате, чудасію бачив я учора! Чи ви знаєте Пилипа, того з Медобора?

Не знаєте? Ну, то шкода... То я вам розкажу, яку то він пригодоньку мав учора вражу.

Йду я містом, йду вузькими тими вуличками, день торговий, то забиті вулиці возами.

Ну, забиті, то забиті, — нічого дивного! Але що там? Я ніколи не бачив такого!

До всіх возів, як звичайно, запряжені коні, — а тут кінь один на возі! Ось, як на долоні!

А до того ще й те диво, що віз той, небоги, чомусь дишлем навернений поперек дороги.

Звідси й звідти возів повно, мовби загатило, я спішуся, хочу знати, що воно за диво.

Доокола стоять люди, сміються, жартують, такий галас учинили, що й себе не чують.

Приступив я там до воза, диво оглядаю, біля воза знайомого Пилипа стрічаю.

— Слава Богу! Гей, Пилипе, то ваш кінь на возі? Чи сполошивсь, чи щось може бракує небозі?

Станьте ж збоку, бо впоперек не вільно стояти, зараз прийде пан з нотесом і буде писати...

А Пилип став і так сумно почав говорити: „Тут інакше і Соломон не мігби зробити...”

„Послухайте. Приїжджаю раненько, нівроку, і стаю тут так, як їду, із правого боку.

Стою хвилю, аж виходить якийсь тут панисько та й говорить: До хідника стоїте за близько!

„Посунув я свого воза геть на середину, — каже другий: Ви на праву станьте половину!

„Та на праву я не можу, бо там вже сварили, — то ми з хлопцем геть наліво воза покотили.

„Стою зліва, кінь голодний, уже ледви дише, — а тут приступає третій і вже кару пише.

„Відступаюсь знов направо, виходить панисько: Ви знов мені, пані - дзею, стали тут за близько!

„Як хочете — каже — конче тут возом стояти, то мусите хіба коня геть звідси забрати, —

„Бо тут — каже — ходять діти, а зрештою видно, що кінь все тут занечистить, коневі не стидно.

„Ну і що було робити? Я собі думаю: ні наліво, ні направо, то як стати маю?

„Хіба стану наперек, то всіх задоволю: і наліво і направо будуть мати волю.

„Та щоб і кінь не завадив, коня відпрягаю, прикладаю ззаду дошку, на віз заганняю.

„І такі мені клопоти, куди повернися. Вдома маю з псом мороку, земле, розступися.

„Як привяжу пса коротко, поліціант мовить: Буде кара, як опіка звіряча вас зловить!

„Як привяжу пса за довго, знов нападсть до хати: Екзекутора в воротах може покусати.

„А як пса часом відвяжу, вже біжать з громади: Дасьте вісім злотих кари і не буде ради.

„І мусів я пса забрати під постіль, до хати, — як ніч прийде, то спить псисько, я йду вартувати!

„І ніхто мені не скаже, чи я право маю — пса вязати, з возом стати, — і сам я не знаю...”

Зітхнув я з чотири рази й до Пилипа мовлю: — Сам ти собі, брате, винен, в своїм безголовю.

Сам ти кажеш, що не знаєш, яке право маєш, — ну — і знай, що як не знаєш, то так, як не маєш!

Бо право — це хитра штука! Право треба зна-

ти. Бо як знаєш, тоді й зможеш за право стояти.

А ти певно не читаєш газети, ні книжки і про своє право, друже, не знаєш ні кришки.

Якби ти читав і слухав, ходив до читальні, то знавби ти права власні і права загальні.

От, наприклад, тут у місті платиш постоеве, отже можна постояти тобі і коневі.

І як скажеш, що ти знаєш, яке твоє право, ніхто тебе не посуне від ліва направо.

Ой, Пилипе, подивися, як твій кінь трясеться, то він мабуть з таких бідних незнайків сміється.

Що хотілиб право мати, та його не знають, і не знаючи, гадають, що права не мають.

Глянув ще Пилип на мене, дошку приставляє і, не кажучи ні слова, коника зганяє, —

Запряг коня, сів на возі, тисне мені руку: „Щира дяка вам, Іване, за добру науку!“

Я з Пилипом попрощався, іду та й думаю: Які бідні ще бувають люди в нашім краю...

Тому бідні, що не знають, яке право мають, а через те і права ті скупі пропадають.

А то всі повинні бути собі адвокати, — живби тоді трохи довше

Іван Сорокатий.

НА ХРЕСТИНАХ У МАТІЯ.

Шпаків здалека пізнати: тут поля широкі, а там серед села зелень і горбок високий, —

А на горбі мов той замок, неначе твердиня, стоїть церква мурована, Господня святиня

Ой, твердиня то правдива, в ній Бог пробуває, Він боронить наші душі, Він їх оживляє, —

Сіє добрії надії у серцях збоділі, щоб ми всі і в злій годині надіятись вміли.

Надіятись і вірити в Боже Провидіння, та при тому мати чисте серце і сумління.

Хто на Господа вповає і рук прикладає, того й лютий враг не зломить, пекло не здолає.

Знають це шпаківські люди й Богом не гордують і святиню свою рідну люблять і шанують.

І що свята, що неділі все їх церква повна, ли-не з неї аж під небо віра невгомовна.

А де церква в селі повна, там коршма порожна, та про коршму говорити в Шпакові не можна.

Там коршми давно немає, та вже і не буде, бо розумні та й ощадні у Шпакові люди.

А свідомість у Шпакові мов сонце палає, на всі села довколичні своїм світлом грає.

Там ще того не бувало, щоб нарід, чи віру хтось приніс за якусь користь бісові в офіру.

А всі лиха повседневні і злидні і горе переносять ті шпаківці і ростуть все вгору,

Краще згинуть, не дадуться зігнути, зламати, бо опікун їх Всевишній і Господня Мати.

Якби всі так в нашім роді до Бога горнулись, ми б ніколи не упали, ані не спіткнулись.

Памятайте про це, браття, й будуйте святині, це в найгірших лихоліттях безпечні твердині.

Може лихо все в вас взяти, усе зрабувати, а як віри в вас не візьме, то ви ще багаті.

То ж держіться тої віри, рідної, святої, тільки з нею ви діждете ще долі ясної.

Так задумавсь я й поволі вхожу до Шпакова, ніхто мене не минає без Божого слова.

Повертаю в третю хату, до друга Матія, що у нього жінка добра й діточки мов мрія.

Опинивсь я на подвір'ї, чую пісню в хаті, а тут Матій уже вибіг, став мене витати.

„Слава Богу, що прийшов ти! Я боявся дуже, що листа ти не дістанеш, або згордів, друже“.

„Чого мене обиджаєш? — до Матія кажу. — Чи на те я по тім світі мандрую і лажу,

„Щоб братами погорджати?“ — „Я жартую, брате! Але син мій там чекає, ходімо до хати...“

Увійшов я, уздрів хлопця, з матір'ю звитався, а сідаючи до столу, словом обізвався:

„Дай вам, Боже щастя в хату і гаразд на діти! Щоб ніколи не прийшлося недолі терпіти.

„Щоб ті діти виростили на потіху вашу, щоб були багаті в розум, у хліб та й у кашу.

„Щоб щасливо перебули кожную злу пригоду і щоб вірно боронили рідного народу.

„Наймолодшого назвіте ви Володимиром, на памятку князя того, що Христовим миром

„Обдарив всю землю рідну і віру Христову дав народові на благо, силу і обнову.

„Нехай те велике ім'я його прикрашає, хай він в розумі і в силі, здоров виростає.

„І хай діжде тої днини, коли радість щира обійме увесь наш нарід світлом щастя й мира!“

Матій мені стиснув руку, Матііха плаче, а той малий Володимир у пеленках скаче.

Розспівався, розкричався, мов сокіл у полі, а я кажу: „Це знак добрий! Не любить неволі!“

Скоро вже зібрались куми і взяли малого та й понесли до святині, до хресту святого.

По хресті малого куми всі обдарували, а до того добра й щастя дитині бажали.

Я дав йому Буквар - книжку й відзнаку „Прогляди“ й кажу: „Книжка ясне сонце, що в душі нам світить.

„Книжка — то всесильна зброя! Хто нею воює, той і на війні правдивий страху не відчує.

„Вірю, в кого світло в грудях, той все, милий Боже, у безкровнім і в кривавім бою переможе.

„Дай же, Боже, тій дитині все перемагати! Світлом пітьму переможе

й Іван Сорокатий.

ПЛІТ УСЬОМУ ВИНЕН!

Того року перед Спасом був я в Перевозі, там, де їздять господарі на німецьких возах.

На німецьких? — питає... Які то німецькі? Поясню вам! Наші вози, маленькі мов нецки, —

А німецькі вози довгі, глибокі й широкі, а колеса, як у пана, грубі та високі.

Як дивлюсь на тії вози, що їх німці мають, ясно бачу, чому німці вже біди не знають.

Бо як щось добре потрібно привезти до хати, німець теє за годину буде дома мати.

А наш газда, як запряже до нецок конину, то такий самий ладунок возить цілу днину.

А як якусь біду треба відвезти від дому, німець нараз наладує тай „фертіг“, по всьому!

А наш бідак свою біду держить коло хати, й каже: „Біда сама піде, — шкода коні гнати...“

То кажу вам: Як вам треба біду вивозити, то мусите перевізких фірманів наймити.

Вони свою повозили, мають часу досить, й радо кожному допоможуть, хто їх лиш попросить,

Та раджу й вам собі вози німецькі зробити, щоб скоріше добро в хату собі привозити,

Або ту біду від хати у пропасть завезти і сліди по ній затерти, чистенько замести.

Бо доки ті перевізці усіх нас обслужать, то ще й до них біди вернуть, як дуже затужать...

І хоч скаже хтось, що німець прислав нам ті вози, то ми тим не зажурімся, хай журяться кози!

Бо що німець розум має, це кожному видно, а з розумним на віз сісти — нікому не соромно!

Але я відбіг від речі, так, як сусід паний, що від проса починає, а на житі стане.

Мав я вам про Перевіз той щось інше сказати, послухайте і зятяйте, щоб не хорувати.

Іду я тим Перевозом і тішуся, дуже, що у тому Перевозі біди нема, друже.

Усі люди там письменні, всі книжки читають, від безправства бороняться, своє право знають.

А що свідомі, то знають, як і що робити, щоб хліб їсти і щоб його дуже не дробити.

Знають, що горілка й пиво близькі біді друзі, і що тютюн із бідою в тісному союзі.

Тому того оминають, здоровля шанують, довго живуть, веселяться і злиднів не чують.

Та як в лісі поміж простим і криве знайдеться, так між народом здоровим і слабе прибереться.

Найже вас не подивує те, що далі скажу. Серед села нагло бачу, там на перелазі —

Сидить бліда і нужденна селянська дитина, очка їй почервоніли і згорблена спина.

Таких дітей я не бачив ще у Перевозі. Варто знати, що бракує маленькій небозі.

Йду до хати, та вже добре на подвірі бачу, що господар тої хати кепський і ледачий.

Тут ні ладу, ні порядку ні в чому не видно, така нечисть дококола, що аж пройти гидко.

Ба, що бачу — тут і віз той іще не німецький, — стоїть онтам малий возик, мов правдиві нецки...

Входжу в хату, а там темно і така задуха, що здається — тебе слабість вже бере за вуха.

Бачу тут — одна дитина лазить по землиці і щось бабрає руками у брудній дійниці.

В цілій хаті сміття купа, не метено три - дні, коло печі стоїть жінка, така, як ті злидні.

— Слава Богу! А яка в вас слабість, господине? — „Та хто знає? Мій чоловік на голову гине,—

„Й діти завжди щось слабують, на очі, на спину, і мені вже світ немилий, мабуть скоро згину...

„Приходили вже сусіди, були раз доктори, та ніхто не розуміє, від чого ми хорі.

Бо все село в нас здорове, всі здорові діти, лиш ми бідні за якийсь гріх мусимо терпіти.

„Лиш Матій, господар добрий з сусідньої хати, сказав нам, що тут помігби Іван Сорокатий.

„Та легко йому сказати — але штука знати, де нам бідним того в світі доктора шукати.

„А хочби й знайшов, булиб нам певно ще видатки... Та ж з містечка хоче доктор за раз аж дві п'ятки, —

„А той Іван, кажуть люди, живе аж у Львові, певно стягне зо дві сотки, без „будьте здорові“...

„Автім кажуть, що Іван той по світі блукає, де він тепер пробуває, лиш Бог один знає!“

Так говорить та аж плаче слізми бідолаха. Ото мені забив Матій у голову цвяха!

Що робити? — я думаю та й виходжу з хати, оглядаюсь по подвір'ї, — яку раду дати?

Дивлюсь, чи не видко того сусіда Матія, глип направо, глип наліво, пропала надія!

Аж тепер я те доглянув, що хоч сусід близько, та не видко, бо високий довкола плотисько.

Ото — так собі думаю — бісова робота! В цілім світі я не бачив ще такого плота!

Густий, густий та й високий, вершок аж під хмари, так, аж темно на подвір'ї, мов пустив хтось чари.

Ну — думаю — то не диво, що мусять терпіти... Живуть, як у норі темній, мов на іншому світі.

Ні не бачать, ні не чують, як сонечко ссяє, і не знають, як за плотом сусід поступає.

А той сусід, мій приятель, Матій знаний здавна, в нього свідомість і розум, господарка славна.

Моглиб вони від Матія розуму набрати, якби скинули полуду, отой пліт проклятий!

— Гей, Матію! А Матію! — кличу я зза плота, — поможи мені, мій друже лихо побороти!

„Хто там? Що там? — чую голос десь мов зза
границі... — Це я, Іван Сорокатий, стою на пози-
ції —

І з бідною хочу битись, та сам не дам ради, то
на поміч тебе кличу, одного з громади!

Закоти рукав, бо пліт цей треба трохи втяти,
щоб добро на це подвіря могло приступати.

Зрозумів мене Матій мій — і як ми завзялись,
то за хвилику через пліт той уже й привитались.

Тут із хати вибігає жінка й репетує: „Ой, ди-
висься, якась напасть пліт мені плюндрує!“

Матій каже: „Тихо, жінко! Той пліт — то хо-
роба! Якби він постояв довше, пішлаб ти до гро-
ба...“

А тут діти прибігають і скачуть, радіють: „Ди-
вись, мамо, як в сусіда соняшники спіють!

„Дивись, як там сонце світить, а як воно гріє...
А сусідова Оленка вже читати вміє...“

„А дивись, який великий віз є у сусіда! Мамо,
коли на такому возі й ми поїдемо?...“

„Ой, Оленко, позич книжки, тої з образками...
Мамо, пустить погуляти з тими діточками!“

Здивувалась бідна жінка, як діти радіють, —
бачить, як горять їх очі, личка рожевіють, —

Кається і вже говорить: „Може й добре буде,
що ви пліт той трохи знесли, мої добрі люди...“

„Тепер бачу, вже йде сонце до нашої хати,
може краще не зробив би й той ваш Сорокатий...“

Щось Матій хотів сказати, та я писнув: — Ти-
хо! Хай не знає, хто порадив їй на тее лихо.

Хай лиш Богові одному за те вдячна буде, що
дає свідомим людям добре серце в груди.

А мені не треба вдяки, — мені мило знати, що
через пліт пустив сонце

Іван Сорокатий

ПИСЬМО З БРАЗИЛІЇ.

По дорозі до Торбінець, село Моримухи, а в тім селі живуть люди, трохи легкодухи.

Якось трапилось одному побути в Канаді й заробити трохи грошей, — оскома громаді.

Зараз собі уже другий і третій, десятій, всі хотілиб до Канади ще нині махати.

І виїхало щось двацять, громада чекає від них вістки, чи вся туди виїжджати має.

Та минає рік за роком, нічого не чути, аж написав до родини Панько, званий Лютий.

„Я каюся, що я їхав! Тут мені не з медом. Земля тут така студена, як підшита ледом

„Щоб щось мати, треба добре рискалем писати, а в фабриці вже роботи не можна дістати.

„Ще в копальні наші роблять, та Петра й Кирила того року під Великдень там земля забила.

„За Івана, мого кума нічого не чути, а Михайла якась слабість почала тиснути.

„Семко тут не знайшов долі, на південь подався, десь в Бразилію поїхав, ще не обзивався.

„То не раджу вам нікому їхати в чужину, краще мати там свитину, як тут жупанину“.

Але люди лист читали й віри не давали: „Панько бреше, щоб ми в нього долярів не драли...“

І знов таки один - другий продав кусень поля та й поїхав через море пошукати долі.

Один із них, Клим Веселий, лишив жінку й дітки, тай поплив аж в Бразилію на ті заробітки.

Говорив він: „В тій Канаді вже людей багато, а в Бразилії ще рідко, там варт побувати!...“

Все те знаю, бо частенько в тім селі буваю й щиро раджу їм триматись таки свого краю.

Дехто слуха, та бувають ще й такі невіри, що так рвуться на чужину, скочилиб зі шкіри.

А найбільше Іван Гринів, — той вже куди ходить, все говорить: „Ой, старий край мені дуже шкодить...

„Там напевно я не бувби Гриневим Іваном, але якимсь фабрикантом, або іншим паном!“

З тим Іваном часто бачусь, приходять до мене, а все сумний, зажурений, удвоє зігнаний

Останній раз просив мене заадресувати лист до Кліма Веселого, стрічного брата.

„Може — каже — послухає, бо я того варта, і пришло мені зза моря безплатну шіфкарту.

„Тоді, пане Сорокати, все лихо поборем, бо я й за вас не забуду, візьму вас за море...”

Йду знов якимось до Торбинець, в Моримухах став я, хтось іде напроти мене, а хто, не пізнав я.

Іде жваво та весело і ще й собі свище, здалека мені вклонився, приступає ближче —

Та цеж мій Іванко Гринів! Але як змінився! Тепер простий він, як свічка, і зарум'янився.

„Го-го! — кажу я — Іване, ти такий веселий! Певно вже млин бразилійський десь на тебе меле...

„Відписав що Клим? — питаю. — Поїдеш за море?“ — „Та де! Та де! — він сміється. — „Й тут мені не горе!“

Й замість далі говорити, він письмо виймає, „Це від Кліма...” мені каже і зараз читає.

„Любий брате! Ти щасливий, що ти в ріднім краю! Не так, як я отут бідний без долі блукаю...

„Як є пекло, де на світі, то тут воно певне. Тяжко жалую, що їхав, плачу нераз ревно.

„І тільки молюся Богу, щоб поміг зложити трохи грошей на дорогу, щоб карту купити

„Я вже маю гріх великий, що покинув діти, — й ще тебе я мав би брати в цім пеклі терпіти?

„Та ж тут, брате, як не вкусить муха чи гадюка, то до смерті замучує та спека і мука.

„Гіркий тут кавалок хліба їдять наші люди... Ні, здається, що і в пеклі вже гірше не буде!

„Дякуй Богу, що хоронив тебе від чужини, оставайся, милий брате, в краю при родині,

„Помолися та візьмися пильно до роботи, краще там орати поле, ніж праліс полоти.

„Тут я бачу, що і в нас є Америка, брате, й можна жити по новому, тільки треба знати...

Проси Бога, щоб вернутись мені ще позволив, то ще разом в ріднім краю пошукаєм долі. “

„Ну, і що робиш, Іване?“ — „Що роблю? Багато! Узався я працювати на полі завзято,

„І вже бачу, зберу жнива такі цього року, як і за два не збирав я ніколи, нівроку.

„Виноград собі розвів я, кавуни солодкі, і радію, лиш жалію, що дні за короткі...

„Став я жити по новому і цілком змінився, так здається, що на світ я вдруге народився.

„Тепер всім я вибиваю з голови дурниці... Прощу, ходіть на хвилинку у мою винницю!“

Йду з Іваном і як нову працю оглядаю, то неначе і самий я росту, відживаю.

Й знаю: хочби й сто шіфкартів мав мені хтось дати, — не поїде в Америку

Іван Сорокатий.

СВАРЛИВА ЖІНКА.

Стою я якось з Данилом біля його хати, бо любимо собі часто разом розмовляти.

Якраз мав я на питання йому відповісти. чом вівця не може разом з вовком за стіл сісти...

Коли нагло десь направо з сусідньої хати, якась жінка мов праником почала махати.

Розкричалась на все горло, наче дзвоном

дзвонить, ой, то крик був, пане брате, нехай Бог боронить!

Жінка меле слів до двісті, а на тії річі чую тільки дуже рідко голос чоловічий.

Та що писне він словечко, то жінка сварлива, так пере його словами, мов липнева злива.

Та нарешті бідачині терпець увірвався, вилетів він на подвіря, до нас обізвався:

„Ой, допоможіть, добрі люди, бо я пропадаю! Що я з жінкою такою порадити маю?”

„Що я слово, вона двісті, доле нещаслива... І де в неї набереться та велика сила!

„Лік подайте, що робити, як язиком рушить, бо як далі отак піде, ще мене оглушить!”

Так він плаче, нарікає, може хто допоможе, а Данило повідає: „Послухай, небоже!

„Не дивуйся своїй жінці, то вже така врода... Нарікати, проклинати, — негарно і — шкода.

„З гаразду вона не кряче і тебе не лає, — їй здається, що як меле, біду забуває...

„А ти хочеш спокій мати, — не лізь у кропиву, — хочеш вогонь погасити візьми геть оливу!

„Розумієш? Як лиш жінка почала кричати, наברי в рот води повно й не смій поликати...

„Аж тоді ковтнеш ту воду, як буря втишиться, тоді й жінка із тобою легше замириться.

„Ось, тут маєш води кварту, то свіжа, з криниці! Набри й держи у роті. То не є дурниці...

„Так робив мудрець великий, Сократ називався! Мав сварливу дуже жінку, та не сперечався.

„Як коли почала жінка на нього сварити, казав дітям: „Води дайте, дуже хочу пити...”

Взяв сусід у рот водиці, аж віддуло лиця, й пішов в хату, де кричала його половиця.

Та хоч як хотів сказати хоч маленьке слово, він не міг через ту воду, стояв, мов немова.

А жіночці щораз слабше язик обертався, не мав на чім розігнатись, аж загальмувався...

За хвилину сусід вийшов і промовив зтиха: „Слава Богу, аж Сократ той спас мене від лиха...”

За сусідом вийшла й жінка і мовби нічого, приязно до мужа мовить: „З телятка малого —

„Буде — як бачу — потіха, бо до їди скорє... Ти щось пожовк, чоловіче, — чи може щось хорий?...“

Сусід моргнув на Данила та й до жінки каже: „Та це мені догодила та моя злість вража...”

„Бо то в мене язик клятий, що мусить крутитись, але вибач, я вже більше не буду сваритись...”

Я не втерпів, розсміявся, за мною Данило, за ним сусід, за сусідом сусідка — аж мило.

От, яких то штук учусь я, ходячи по світі, треба і сварливій жінці часом потерпіти.

Як потерпиш, буде добре і жінка зміниться й не оглянешся — до тебе сама придобриється.

І я так, — як хто зо мною сварку схоче мати, то набере в рот водиці

Іван Сорокати́й.

ПРАВО — ЧИ СИЛА?

Любо мені погостити у друга Данила, зі свідомим чоловіком все розмова мила.

Розумний — як щось говорить, мов музика грає,—а дурний хай радше рота навіть не втвиряє...

Сиджу якомсь у Данила на дворі чистенькім, щось говоримо, а з нами є й Павло Плохенький.

Вже ми геть обговорили всяку політику! Про Австрію, що пропала, про війну велику, —

Про Гандія індійського, що на нім лиш дранка, про Гітлера, Муссоліні, про еспанця Франка, —

Про ту Литву спогадали і про чехів зтиха, що за гріх свій діждалися тепер много лиха.

„Гай-гай! Гріхи!“ — Павло каже... „Так все мусить бути, що за гріхи колись прийде час горя й покути!“

„А покуту Бог зсилає, щоб каялись другі, щоб собі не допускались над слабшим наруги.“

„Але де там! Хоч один там в покуті бідує, су-сід своїх гріхів власних не бачить, не чує.“

„Й замість скоро завернути зі злої дороги, він ще краще грішить собі, наставляє роги.“

„Як подумаю, що нині діється на світі, то мене щось починає під серцем млоїти.“

„Бог дав людям тую землю, є її немало, та вони так живуть, начеб їм землі не стало.“

„Й кожний, замість в своїй частці Господа хвалити, пхається в чужее просо й з нього хоче жити.“

„Того я не розумію! Та ж є якесь право! Є якийсь Союз Народів, в нім всякі держави.“

„І сказали, що не будуть уже воювати, а тим-часом гудуть далі по світі гармати...“

Так він каже, а Данило говорить похмуро: „Павле, подивися брате, на ті мої кури!...“

А в Данила на подвірі того дробу досить, бігає курок громада, а все їсти просить.

Встав Данило, взяв мисчину, заминки всипає, та й куркам серед подвіря ту страву ставляє.

Позбігалися ті кури, стали там товпитись, одні дзьобають, а інші починають битись.

Ось, чубата ту красеньку вдарила в голову, та втікла, а чубатенька жере без уговку.

Краса ходить і сумує, бо дуже голодна, та не сміє приступити, бо битись не годна.

Але далі набирає і злости і сили, розігналась і чубату мов бере на вили.

Так утяла її бідну попід самі ребра, що чуба-
та відскочила і пішла на жебри.

Тепер краса знову має свою частку страви, а
чубата покутує, без чести і слави.

Подивились ми на тее, й Данило питає: „Ну,
що, Павле, політика така означає?...“

„Та вже бачу, та вже знаю — Павло так гово-
рить — що й захланну курку сильна курка упоко-
рить.

„Кожного навчити може курка куцокрила, що
на світі в того право, в кого дужа сила.“

„Так, так, брате!“, рік Данило. „Тепер розу-
мієш, що просьбою й покорою нічого не вдієш.

„Хочби ти яке мав право, писане у книзі, то
все воно хитке буде, як той дім на кризі.

„Хочби ти яке мав право, а слабі мав руки, то
перед міцним уступиш і зазнаєш муки.

„То ж як хочеш мати право, дбай, брате, про
силу! Очі ясні, щоб бачили далеко, на мило!

„Руки дужі, щоб підкови ламали, кришили!
Ноги бистрі, щоб миль з десять за днину сходили.

„Та до того не забудь ще, мій любезний куме,
мати в своїй головонці багато розуму.

„Бо хочби руки, як довбні, а ноги, як ступи,
— без розуму дулю варте усе те до купи!“

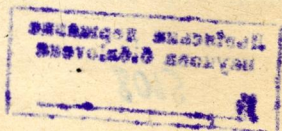
Так сказав Данило мудро і ми всі втішились
та на курку чубатеньку цікаво дивились, —

Як вона уже крутилась, в красої просилась,
бо та краса вже розуму того научилась.

Що й з нас декому бракує й не може купити,
бо той розум, пане брате, змалку треба вчити...

Отак, брате, як хтось розум хоче добрий мати,
то й від курки щось навчиться!

Іван Сорокатий.

ШПАКІВСЬКА ВІЙТИХА.

Якось був я у Шпакові по довгій перерві, а по громадських виборах був там по раз первий.

Знав я ще старого вйта й памятаю досі, мав дуже великі очі і цвікер на носі.

То була людина права! Тато для громади! Був то вйт правдивий, брате, а не для паради.

Та Читальня, Дім Народній, Кооператива, — то йогоділа і поміч і думка щаслива.

То за нього пасовиська в селі розділили, й там, де колись було пусто, вже жита зацвили.

Тепер таких вйтів, братку, з свічкою шукати, а хоч знайдеш, то не кричи, щоб усім не знати...

А новий вйт у Шпакові — теж особа гідна, хоч голова уже не та, та бодай, що рідна.

Та не хочу я наперед скоро забігати, — прийшов туди й хочу вйта нового пізнати.

Ну, то звісно, куди іти, іду до уряду, — є, якраз сидить на кріслі і тримає раду.

Та не раду, а якийсь суд, якусь там розправу, — бачу, перед ним я пару, сіла в першу лаву.

Пара: чоловік і жінка, вже не молоденькі, але отакі середні, бо ще й не старенькі.

Коло вйта його жінка, стоїть коло нього, я дивуюсь, що вйтиха тут, чому, длячого...

Жінка з лави повідає: „Вйтику наш любий, вже двадцять літ, як жиємо обое по шлюбі.

„І жиємо по Божому, нема що казати, чоловік мій справувався, завжди дбав до хати.

„Тай у всьому мене слухав, гейби та дитина, аж недавно збунтувався, а що за причина?

„Якось кажу: „Чоловіче, продамо коровку, бо та, що є, не доїтьс я вже від передновку“.

„Послухав він, продали ми тай нову купили, тай додому вже пригнали, в стайні примістили.

„Гарна Краса — так він каже — гарна наша Краса! А я йому тоді кажу: „Не Краса, а Ласа!“

„А він: Краса! — а я: Ласа! і слово по слові, взяв і поломив на мені два пруті вербові...

„Чи ж я собі заслужила, наш війтику гідний, щоб мене за тую Ласу бив чоловік рідний?...”

„Але я вже не за тее, бо і я вже тоє... Лиш котру назву лишити: чи його, чи мою?”

— Ну, і що з вами робити? — почав війт питати. — Чи сміятись, чи ганьбити, чи кого карати?

— Або як вас розсудити? Як я скажу „Ласа“, то будете мене бити, що не сказав „Краса“.

„А як скажу, що то „Краса“... — „Чекай, чоловіче! — тут війтиха вмішалася. — То є прості річі!“

„Одно говорив господар, друге господиня... А я кажу: ні сьак, ні так, — нехай буде „Биня!“

— Биня! Биня! — згомоніли на лаві обое. — Ото в нас війтиха мудра, людоньки ви мої!

Війт не знає, що робити, трохи застидався, з крісла встав і за хвилину за поріг подався.

А війтиха в крісло сіла тай говорить: „Люди! Нехай мені в селі того вже більше не буде!

„Як чоловік хоче бити, ти, жінко, не дайся, а як жінка, то ти, мужу, на другий раз кайся!

„Але кажу вам наперед, що хто зачне бити, той буде потім від мене з оцеї, о, пити!“

І війтову палку взяла, що на столі була, і до лави приступає, й ніби замахнула. —

А жінка в плач: „Ой, війтишко, досить, йому

досить!“ — „Ну, дарую, коли жінка вже за мужа просить“.

А потому знов вийтих в тее крісло сіла й ріжні справи ще судила, а судити вміла!

А нарешті по розправі всіх перепросила й на весілля свого сина всіх нас запросила.

„И ви, краєне, ходіть, прошу, до своєї тети, а потому, як щось добре, пустите в газети“.

Отак мене запросила і ми танцювали, й гості їй кричали „слава“!, аж глухли цимбали.

Оттак було — і так пишу, про Шпаків - громаду, а при кінці ще громаді хочу дати раду:

Як будете ще нового вйта вибирати, то вйтиху зробіть вйтом!

Іван Сорокатий.

ЯК ПОЗБУТИСЯ ХОРОБИ.

Іду я раз до Шпакова, а Шпаків не близько, а до того дощик випав, на дорозі слизько.

Та надіхав Матій возом: „Сідайте, Іване! Нас тут четверо, та місця ще і для вас стане!“

Сів я поруч із Матієм і їдемо далі, „пасажири“ повідають всякі свої жалі.

Охрим каже: „А найгірше, мої куми милі, що мене заєдно крутить щось у середині.“

„А від того і в голові мов млин який меле, і так, хоч я молодий ще, вік мій невеселий...“

Максим йому повідає: „Було таке й моє, не раз мене так крутило й згинало у трое.“

„І ходив я до докторів, і заживав ліки. не лекшало і гадав я — пропаду на віки.

„І моїй жінці Марині мов підтяло крила, хорувала і стогнала — доле нещаслива!

„Аж якось ми із Матієм їздили до ткальні, а він каже: — Запишіться, куме, до читальні!

Запишіться, я вам кажу, не будете хорі, бо не раз читальня лічить ліпше, як доктори.

„Так він каже, я послухав і тамтого літа записав себе і жінку в читальню „Просвіти“.

„І що мислите? Ще й року якось не минуло, але болі всі пропали, гей би їх не було“!

Слухаю я тай дивлюсь, глипнув на Матія, а Матій лиш усміхнувся, так, як він умів!

А Охрим тоді і каже: „Га, то й я спробую! Про читальню я віддавна в нашім селі чую.

„І мене вже намовляли Матій і Данило, та якось не потягав я, бо щось не кортіло.

„Але нині таки ввечір до читальні піду, як може, то вам буду дякувать, сусіде“.

До Шпакова ми прибули, всі пішли до дому, я Матія запитався: „Чи то правда тому?“.

— Чиста правда! — Матій каже. — Бо треба вам знати, що я своїх читальників знаю курувати.

Хто впишеться до читальні, я йому товкмачу, що і як робити має, бо їх хиби бачу.

Хто працює цілу днину, не знає спочинку, тому кажу прийти ввечір, сидіти годинку.

Хто сидить все при роботі, от, як швець Вухатий, тому у читальні кажу ходити й стояти.

Хто журбу і смуток має, того запрягаю до книжок смішних, цікавих, хай вголос читає!

Хто дуже привик курити, за димом нудьгує, тому кажу: „Огонь гасне“! Нехай у піч дує.

Хто привик до алкоголю, то беру такого й кажу йому пити кварту молока квасного.

Максим любив завжди ввечір у Мошка сидіти, мало їв, смоктав сивуху, мусіло боліти!

А в читальні через двері кооператива, там маслянки він щовечір напивсь замість пива

По маслянці, як знаємо, пиво не смакує, і на кости й середину маслянка „пльавдує“.

Максимиha в своїй праці спочинку не знала, а як прийшла до читальні, то відпочивала.

Жартувала, споминала свої давні літа, і так з неї всю хворобу вигнала „Просвіта“.

А тепер Охрим ще прийде! Є рада й на нього! Він є ткач, сидить все цвяшком, хорує від того.

Та на війні воював він, в австрійській і в нашій... Скажу йому: „Покажи їм, по чім горнець каші“!

І заставляю, щоб молодим повідав пригоди, щоб показав, як ішов він на ті перешкоди.

Як ріку брив, як з багнетом ішов на гармати, як через рови й окопи мусів він скакати.

А потому хай муштрує: „Позів! Обернися! Змір! Стріль! В наступ“! Так з Охримом треба повестися!

Отак навіть на хвороби є спосіб в читальні, ну, а з того скористають всі справи загальні.

На свідомого є слово, на темного штука, та в тій штуці є для нього добра запорука

Вислухав я того всього тай кажу: — Матію!

З тебе, брате, такий майстер, що й казати не вмію.

Дай Бог тобі многі літа отак майструвати, таких майстрів дуже любить

Іван Сороканий

НЕСВІДОМІ КОНІ.

Як з Вербова я вертався тамтої неділі, бачу коні на толоці, то чорні, то білі.

Усі коні так, як коні, але ті два зкраю, такі бідні, що бідніших таки вже не знаю.

Один стоїть, звисив шию, навіть не махає, — і травички не щипає, мов про щось думає.

А той другий вже, здається, й не може стояти, ліг собі там при дорозі й не думає встати.

Дивлюсь я на тії коні і жаль мені стало — бо чи ж то між людьми тої біди ще за мало,

Щоб вона ще й по худібці гуляла до того, коли знаю, що худоба не винна нічого?..

„От коби так та конина говорити вміла, то вона б мені всю правду напевно повідала!..“

Щось подібне говорив раз циган про конину, ті слова я пригадав там собі в тую днину.

Та, на жаль, не вміє коник навіть відізватись, — бо відомо: кінь уміє лиш часом сміятись.

І то знас, як ми наприклад добродушні й щирі, віримо, що вовк з ягнятем може жити в мирі.

Так думаю і зітхаю, так, що кінь той чує: „Ох, цікаво, що конині тій бідній бракує...“

„Раз ломакою по лобі!“ відповів хтось близько. Ой, люди, нечиста сила! Промовив конисько!

Може не він? Може дух злий? Ні! Лежить конина, і нікого більш не видно, хоч то ясна днина.

Та зібравсь я на відвагу та й коня питаю! „Чи то ти говориш, лисий, чи недочуваю?“

А кінь каже: „Я говорю, може лекше стане!
Хочу тобі розказати про життя погане...

„Тут один купив нас пару ще тамтого року,
ми були міцні й здорові, сам казав: нівроку!

„Та як рік ми побували у нелюда того, так нас
знищив, що ми нині уже ні до чого.

„Він жене нас, бе, гризе нас, кльоци з ліса во-
зить, а їсти дає стухлизну, бе і смертю грозить.

„У неділю виганяє на тую травичку, в понеді-
лок запрягає у ту свою бричку —

„Й цілий тиждень вже спокою нема, ні спо-
чинку, ох, коби в гаразді бути хоч одну го-
динку!

„А як ні — то хай би вже хто ломакою вда-
рив, щоб мене вже закопали й був би кінець карі.

„Ти палицю, бачу, маєш порядну при собі, —
прошу тебе, розмахнися, вдар мене по лобі!

„Бо маю так бідувати, то краще не жити!
Ну, не бійся, можеш сміло мене тут убити!“

Та він каже, і зітхає, аж тріскають кости,
а мене чомусь узяли сердечніі злости.

І я крикнув: „Дурний коню! Коню несвідомий!
Чи ти знаєш, що на лихо є спосіб відомий —

„А той спосіб, то є сила! — А кінь, чи коби-
ла, має завжди досить того, що зоветься „сила“.

„Лиш подумай! Ось який ти хирлявий, неміч-
ний, і здається пушка духу, тільки хвіст торіч-
ний, —

„Але якби ти ще й нині ось у тій хвилині. вда-
рив лабою своєю людину по спині,

„То та спина зломилась би у двоє, у троє,
і задер би ворог ноги, ти конятко моє!

„Коню, коню! Десь читав я раз книжку вели-
ку, що і коні колись мали свою республіку!

„Дуже мудро у державі своїй проживали,
а таких, як твій господар, до воза впрягали.

„А чому? Чи сили мали більше, як сьогодні? Ні! Лиш тоді ще на розум не були голодні.

„І сьогодні, як би коні прийшли до розуму, і пізнали свою силу, то без крику й шуму,

„Своє право звоювали б, скінчилися б муки, — а так — хай їх далі гонять ворожії руки!

„Як господар твій розумний, то варто з ним жити, бо уміє він коневі, як брату годити.

„А як кат, то хай не діжде він твоєї служби, хай собі закличе вовка чи ведмедя в дружби!

„Отак, коню, ти подумай, що є в тебе сила, і вживай її розумно, щоб вона не гнила!

„А як ще не розумієш, то гинь, дурний хвосте, бо дурням найліпше в землю поскладати кости...”

„І-і-і-га!” — кінь мій заіржав так, схопився на ноги, й був би мене пробив певно, як би так мав роги...

Бо з розгоном мені низько, аж до ніг вклонився, а далі — як став скакати, та як закрутився, —

Та всі коні, що були там, поскликав в громаду і пігнали всі, як вихор, в село на парад!

Що було там, я не знаю, та десь за два тижні вичитав я в часописі речі дивовижні:

„В селі Биків, недалеко від села Вербова, скоїлася історія, дивна, ані слова!

„В тому селі господарі, трохи гордовиті, не хотіли коло коней лагідно ходити.

„Так мучили бідних коней, що ті ледви жили, і хоч коні, то зітхали все, куди ходили.

„Аж оноді поміж ними трапився конисько, що всіх коней зворохобив (буде тиждень близько), —

І від того дня всі коні мов не тії стали, слухати своїх фірманів вони перестали!

„Що котрий із них приступить до коня сво-

його, хоче його запрягати, кінь зубами в нього!

„Або лабою як копне, той задерє ноги, отаке то терплять горе ті люди убогі.

„Тільки з одним у Бикові живуть коні в мирі, з тим, що завжди був до коней і добрий і щирий, —

„А тому вже й інші люди вчаться тої штуки — отак коні у Бикові вже позбулись муки.. “

Я читаю і думаю: Що свідомість значить! Хто лиш свою міць і силу пізнає, побачить, —

Той, хочби й конем був тільки, дійде свого права, не дасть собі наплювати ні зліва ні справа.

То ж історію ту кінську варто пам'ятати, — а до неї причинився

Іван Сорокатиї.

ТОБІ, ГРИЦЬКУ, ДВІСТІ ЛІТ...

Якось був я в селі Дикім, — ви знаєте Дике? Там за горбом, за рікою, село невелике.

Ото йду я отим Диким, вже майже й минаю, аж ось так серед дороги парубка стрічаю.

Нічого собі хлопчище! Гарний і моторний, тільки йде і наче блудить, мов день йому чорний.

Зачіпаю його злегка: „Здоров був, паничу! А де живе Максим Плішка, що „козаком“ кличуть?“

— Максим П-п-плішка? — він питає — А то що за с-с-с-вято? Я Гриць П-плішка, а Максим той, то мій р-р-р-рідний тато!...

— Ов! — я кажу. — То ти будеш син Макси-

ма Плішки? Мабуть бідний він не має із тебе потішки!

— А ч-чому то? — А т-тому то — я так відізвався — що як бачу ти, хлопчино, гикавий удався.

— Та ні, пане! — він говорить. — Я г-говорю гладко... Але нині я був в місті, продавав пацятко.

І продавши, треба б-було могорич запити, тому мій язик п-поплентавсь, мов нес-с-самовитий.

— Ага! — кажу, — то цікаво! Ти п'яний нівроку! А скажи мені, котрого ти родився року!

— Та котрого? Чи я знаю? Не тяжко вгадати! На Юрія цього року двацять буду мати...

А тимчасом доокола назбиралось люду — всі цікаві, що я далі говорити буду.

А я кажу: — Ні, не вірю тобі, любий Грицю! Хоч мудрого тата маєш, говориш дурницю.

— А ч-чому то? — він питає. А я повідаю: — Бо нема вже таких нині у нашому краю.

Колись були такі хлопці немудрі і темні, що горівці отак били поклони доземні.

Але це давно бувало, так, так, мої діти, — ще як коршма в селі була, не було „Просвіти“.

А в вашому селі, бачу, вже коршми немає, серед села гарна школа й Читальня аж сяє.

Усі люди в вас тверезі, так, як має бути, а ти мені теревені починаєш гнути!

Тобі, Грицьку, не двацять літ і не був ти в місті, — а буде вже тобі років зо сто, як не двісті...

Ти старий вже, й мабуть тільки взяв таку по-
добу, щоб люд чесний спокушати на гріх, на хо-
робу...

— Та чекайте! Та пождіте! — став Грицько
просити. — Замість мене так лякати, краще вже
побити.

А тут бабка приступає із боку, старенька, тай
говорить: „Правду каже, дитинко маленька.

„Я давно вже не бачила в нашім селі того, щоб
чоловік отак робив із себе дурного...

„В нашім селі вже не видно п'яних, слава Бо-
гу, ні злодіїв, ні псотників, хоч зійди дорогу!

„І як тепер тебе вздріла, то, мій синку милий,
налякалась, що вертає давнє із могили“...

— Во ім'я Отця і Сина! — Гриць перехрес-
тився, бо вже прохолов тимчасом і протверезився.

— Ви мене не пізнаєте, Пліщиного Гриця?
Що два дуби коло хати і нова криниця?

— Та ж я парубок порядний, тільки призна-
юся, часом розуму не маю і трохи уплюся.

— Але вірте, що від нині вже того не буде!
Від нині вже инший стану, здивуються люди.

Чемно всім нам поклонився та й пішов мов
змитий. Бабка каже: „Бідачисько, дома буде би-
тий...“

—х:х—

Рік минув від тої днини, був я знов у Дикім,
там за горбом, за рікою, в селі невеликім.

Повернув я до Читальні, голову стрічаю, тай

за Гриця, того Плішку, відразу питаю.

— Гого! Гриць наш! Прощу дуже, у другу кімнату! Там слухає наша молодь його реферату.

— Реферату? — Так, це ж, брате, в нас ніякі дива! Він говорить про шкідливість горівки і пива.

Увійшли ми, пан голова його представляє: „Секретар читальні Плішка!“ Й мене називає.

— Ах, я того пана знаю! — Грицько усміхнувся. — Тому рік йому на очі п'яний навинувся.

— І від тоді я покаявся і других навчаю, щоб не було двістілітніх у нашому краю...

А я кажу: „Ну, тепер я вірю, пане Плішка, що ви татові й громаді правдива потішка.

І вірю вам без метрики, що ви молоденькі! Дайте руку, хай потисну з цілого серденька!“

Від тоді Гриць мені другом і я йому, брате... Всім тверезим щирий друг є

Іван Сорокатиї.

МАКСИМІВ МЛИН.

Як іти почерез Шпаків на село Крижівку, то натрапите напевно на бистру млинівку.

Та млинівка ніби річка гарна та весела, а над нею млин Максимів людям зерно меле.

Де весело, там і мило, варто там побути, по дорозі до Максима люблю повернути

От, зайшов я до Максима тамтої суботи, а він жартом питається: „Що будем молоти?..“

А я кажу: „От, колиб ти, мельнику мій милий, міг під каменем розтерти всі ті вражі сили,

„Що усім нам докучають і не дають жити, я почав би все те лихо до млина возити...“

„Ой було б тобі робити і вночі і вднину, не мав би ти відпочинку ані на хвилину.

„Та за те, Максимцю-брате, мав би й добру плату, якби людям вмів молоти біду пелехату!

„А так — щож, від мене, дію, не маєш роботи, — я хіба тобі поможу язиком молоти“.

Максим каже: „Та й це добре! Бо твій язик меле так, що мені і на серці й на душі весело.

„То говори, любий друже, що там де чувати, чи вже проста наша доля, чи далі горбата...“

Тут зітхнув я й став казати про всякі новини, перейшов границі всякі, гори і долини,

Заговорив про тих чехів, що їх так скроїли, про жидів тих, що арабам вже так надійли, —

Про китайців, про японців, Мадрит, Барцельону, і про плач, що йде зі сходу, зза того кордону...

І про те, що в нас не має єдності ні згоди і то-ї про сильних світу цього, що лиха не чують.

І про те, що в нас не має єдності ні згоди і тому ми не живем так, як інші народи...

Як замовк я, Максим каже: „Бачу з того всього, що той світ подібний дуже до млина могого.

„Все гуде в нім, все трясеться, усе торхкоче, мов якась превража сила млиа рознести хоче.

„А це все, мені здається, через теє брате, що не вмють тих лотоків у карбах тримати.

„Бо наприклад, я млинівку завжди регулюю, там загачу, тут пропушу і лиха не чую.

„А вони на Божу волю дають водам плисти, як прийде та злива й буря, попсує все чисто.

„Кожний нарід свій млин має і собі питлює, і млинівку в свою користь кожний регулює.

„Кожний дбає, щоб вода йшла лиш на його камінь, а другому, пане брате, нехай буде й амінь.

„Через те живуть в незгоді млинарі такіі і щоб скоро погодились, то нема надії.

„А наш нарід український найбільше страждає, бо взагалі млина свого донині не має.

„Колись був і в нас млинисько великий та дужий, і молів він мучку білу, мов сонце, мій друже.

„Та не вміли одностайно проти бурі стати, і пропав наш млин від грому, звалився, мій брате.

„І недавно ще млиночок будувати стали, та щож, одні тут, а інші там ставить казали.

„Цей казав: „Наліво ставте!“, той казав: „Направо!“. Інший вже посередині бив палі там жваво.

„І почав вже млин молоти, та такі знайшлися, що на чужий млин водицю пускати взялися.

„Я все кажу, що недоля буде нас тримати, доки млинарів ми щирих не будемо мати...”

Так сказав Максим, зітхає й сипле зерно в коші, а я кажу: — Слова твої правдиві й хороші.

Щоб свій млин ми колись мали, мусим знати згоду, і не сміємо пускати на чужий млин воду.

Якби нам ще довелося свій млин колись мати, тоді я тебе міністром радив би назвати.

Бо як вмієш свій млиночок держати в порядку, то зумів би й той великий втримати, мій братку!

Дай Господи ще млиночка над Дніпром діждати! Млина того пильнував би

Іван Сорокатиї.

ЯК Я ПОБУВАВ У ПАЛЕСТИНІ.

Раз приплівся я додому втомлений здороги, три дні мандрував по селах, брав біду за роги.

Як прийшов, так сів і тяжко вже було і встати, ну, думаю, трохи треба тепер відпочати...

Ага! Думай відпочати! Шкода і думати, — забагато біди в світі, щоб лягати спати...

Посидів я так хвилину, хтось стукає в двері! А я кличу жартуючи: „Прощу, до вечері!“

Думаю я, що то Матій мій, або друг Кирило, нераз мене відвідують, поговорять мило...

Але де там! Щось у хату таке дивне входить, що хотів я вже хреститись, нехай не пошкодить.

Ноги босі, поранені довгою ходою, тіло скрите у якомусь драному завою, —

На голові ніби рушник брудний закручений, в руках кріс, а за ременем ніжик закривлений.

Входить в хату і тихенько став коло порога. Ну, думаю, тепер треба молотись до Бога,

Бо ця лялька, як приступить, як за шию стисне, або тим чепілем острим попід горло свисне,

То не буде коли навіть сказати мені „амінь“... Але раптом легше стало, мов з серця впар камінь.

Бо опир той від порога удвоє зігнувся, поклонився мені низько, аж землі торкнувся,

А при тому він рукою чола дотикає, уст і серця — мов сказати він мені бажає,

Що він умом і язиком, душею цілою щиро
ввесь мені прихильний і друг він зо мною.

Так вклонився, ступив кроком і став гово-
рити: „Чи до дому Сорокатий я добре вхо-
дити?...“

Ну — гадаю — по нашому добре не втинає,
та даю знак, хай говорить, як вміє і знає.

„Добре — кажу — ви до мого дому ухо-
дити... Зовуть мене Сорокатим. Чим можу слу-
жити?“

„Бути араб — так він каже — араб з Палес-
тина! Ми чувати, що ти добрий дуже є людина.

„Що ти вміти впоминати люди, ся єднати,
що зрадника не любити, і його карати...

„То ми владити, просити тебе в Палестина,
ти там єдність научати арабська людина...

„Бо ми єдність тепер треба, не один ходити,
— бо мусіти від ізраїль земля боронити.

„То просити мої браття тебе, Сорокатий. їха-
ти до ми на місяць, араб научати.

„Я просити дуже - дуже, бо як не привезти
тебе разом в Палестина, мене браття змести..“

Так сказав мені той араб, і вмовк і чекає. Я
знайшовся у клопоті, що робити маю.

Правда, що мене не дуже тягне в „Палестина“,
та не піду, згине марно „арабська людина“.

Автім, як так щиро просить, не їхати годі, —
може й нам колись араби „станути“ в пригоді?

„Я їхати!“ — нагло кажу, аж араб підскочив,
мало мене мов ту мишу там не настолочив

Та почав щось по арабськи таке шварготіти,
що я з того ані слова не міг зрозуміти.

І не знаю, яким дивом, але за хвилину я з тим
арабом спинився серед Палестини.

Я розлянувся, а там повно крику, шуму, ди-
му, ми якраз входили стали до Єрусалиму.

Я в ту мить таке подумав: Тут колись Пилати боялись Христа-Спаса на муку віддати...

То за тее, браття милі, — і це може бути! — край то нині нещасливий діждався покути.

Так дуаю, а тут жидик якийсь край дороги вздрів мене, „Іванцю!“ крикнув і гуп мені в ноги.

Глянув я і здивувався (й смішно стало трошка), бо пізнав я „свого жида“, із Торбинців Мошка.

„Йване! Йване!“ Мошко кличе — молю вас, благаю, візьміть мене назад звідси до вашого краю!

А я кажу: „Ні, не можу, що було, пропало! Колись ви наші Торбинці з торбами пускали, —

„А тепер за тую кару терпите на світі, — вже ніраз не буде того, що було в завіті“.

Мошко відступив і плаче — а тут вже довкола ті араби обступили мене, клоняють чола...

„Салем! Салем!“ (ніби „слава!“) всі стали кричати. „Дуже тішитись, що другом бути Сорокатий!“

Я питаю: „Щож я маю тут у вас робити? В вас багато несвідомих? Кого маю вчити?“...

Вони кажуть: „О, багато! На сто — два бувати!“ — „Що? На сто арабів двох лиш треба всвідомляти?“

„То чого ж я до вас їхав? Та ж у нашім домі на сто люда є ще двацять-трицять несвідомих!

„Мушу, друзі, я вертатись до Львова, додому! Що в вас був я, цього навіть не кажіть нікому...“

А вони всі посмутніли і стали жаліти: „Сорокатий друг наш бути, тут з нами сидіти!“

„Тут сидіти! Тут сидіти! Мошка воювати!“ Аж тут раптом десь англійці почали стріляти.

Тоді всі мої араби ну ж ножі хапати: „Побачити Сорокатий, як ми воювати!...“

І пішли на скоростріли і на ті гармати, так, немов би на весіллі мали танцювати.

„Бух!“ — впав гранат коло мене, у землю зарився, я підскочив, впав на землю — і нагло збудився.

Слухаю, а то у двері хтось так бомбардує і говорить: „Нема дома, чи спить і не чує?..“

Відчинив я й на порозі станув друг Михайло: „Вже з годину під дверима кричу, мов міняйло,

„І не можу добудитись вас, друже Іване... Певно спали дуже твердо, а то ще за рано..

„Отут маєте галузку мого винограду, здивував я виноградом всю нашу громаду.

„Бо зо мною сперечались, що ніщо не буде, але виноград вродився, дивуються люди.

„То ж ви мені порадили, виноград садити, то мушу вас виноградом трохи угостити..“

Тай поклав він перед мене прекрасну китицю. Кушаю я — солоденький! І ту небилицю,

Що мені у сні приснилось, йому повідаю, як то я був ту хвилинку в палестинськiм краю.

А він каже: „Чудо-диво вам у сні приснилось, та в сні половина правди, — щоб вона сповнилась!

Коби в нас уже було так у рідному домі, щоб на сто були між нами лиш два несвідомі!

Тоді і без Палестини мігби відпочати між своїми „арабами“

Іван Сорокати́й.

ВКОПАННЯ ХРЕСТА.

У Вербові величає свято святкували і на пам'ятку Хрещення хрестик закопали.

Кажу „хрестик“, бо від серця, — та це хрест нівроку, на горбку здалека видний і з кожного боку.

При вкопанні отець парох мав гарну промову про князя Володимира, про віру Христову.

„Вже девять і пів століття від тоді минає, як над нами Хрест Господній у славі сіяє!

„Тее знамя світле, ясне, всіх нас освітило, увесь нарід український воно відродило.

„Дало йому силу духа, освіти, науки, — наші прадіди ним жили, будуть жити внуки.

„Будуть жити і на славу Господа зростати, тільки треба, милі браття, Бога в серці мати.

„В кого в серці віра чиста, в того Бог витає, той у Бозі свою силу та й опіку має.

„То ж у щасті і в нещасті, Бога в душах маймо, вірмо в його поміч щедрю, вірмо, уповаймо.

„Тая віра нам ніколи не дозволить впасти, ані кривди не допустить, бо ми в Божій власті.

„Вірмо ж, браття, і славимо князя Владимира, і нехай до Бога лине наша просьба щира.

„Хай молитва та сердечна усіх нас зєднає, — а молитва, любі браття, з дна моря виймає!...”

„Де ж любов є, там і згода, там і ласка Божа! Любімося, єднаймося, Господь нам допоможе!”

По промові на горбочку, став мій друг Онисько і сказав так до народу — я чув, стояв близько:

„Гей, народе! Уважайте, щоб поважне слово, не пішло від нас так легко, як з вітром полова!

„Що сказав нам тут священник, наш любий і рідний, це до серця нехай прийме багатий і бідний.

„І великі і маленькі, дорослі і діти, всі ви в душу, всі ви в серце слова ті прийміте.

„І не тільки величайте, що сердечне слово, але слово те сповнити будьте ви готові.

„Любітеся, єдналися!” тут нам наказали. То на те, щоб по новому жити ми почали!

„Де ж єднатись ми будемо і куди любитись, коли Федір на Івана не може дивитись, —

„Семен Гната проклинає, Петро з Климом беться, Гриць завидує Ількові, що тому ведеться...

„Панько не туди прямує, куди вся громада, панській ласці Степанова душа дуже рада, —

„Пилип уже не держиться рідного звичаю, а Прокіп іде самопас: „Моя хата з краю...”

„Як на правду ми в Господа хочем ласку мати і князя Володимира прагнем звеличати, —

„Як на правду собі й дітям ми добра бажаєм й хочем, щоб заблисло сонце ще над нашим краєм, —

„То не будьмо фарисеї, не будьмо фальшиві, що ніби то тут, — побожні й богобоязливі,

А там дома одні других частують кольками, — але щиро помолімся і станьмо братами!

„Як щось із нас має бути, то хай зараз буде! Ви, грішники і фальшиві, щиро бийтесь в груди, —

„А найбільше ті, що тягнуть у табір ворожий! Знайте, таких найлютіше діткне палець Божий.

„Хто в гніві тут один з другим, хто щось комусь винен, один другому простити тут зараз повинен, —

„І подати собі руки й перед небесами присягнути, що від нині будемо братами!

„Так найкраще ушануєм те велике свято і докажемо, що любим Господа завзято.

„Не стидайтесь! Ось я перший до Василя кажу: Подай руку, погодімся, киньмо вражду вражу!...”

Так сказав і Василеві руку простягає, а той щиро приступає, Ониська стискає.

Нарід остовпів із дива, бо всі добре знали, як Василь з Ониськом довго й люто враждували.

Вже і бились і сварились, по судах водились, а тепер під хрестом Божим любо помирились.

Та на тому не скінчилось! Ще ті помирені добре не розговорились, як Гнатко з Семеном

Перед хрестом разом стали, руки собі дали, оба мовчки хрестилися, на коліна впали.

А за ними інші пари, жінки й чоловіки, прирікали собі жити у згоді на віки.

Були й такі, що вже з десятих літ ворогували, а тепер собі досмертну приязнь прирікали.

А як стали розходитись новолі додому, тоді під хрестом упали, наче покрийому,

Панько, Степан, Пилип, Прокіп і ще там деякі, бо тяжіли на сумлінні в них гріхи усякі.

Тяжко билися у груди і молились щиро, а люди собі шептали: „Ото Боже диво!...“

І так того дня в Вербові усе оновилося, що було мертве і кволе, наново вродилося...

Вербовяни Роковини щиро вшанували: усі свої гріхи й хиби під хрестом сховали.

Честь вам, друзі, особливо ж тобі, мій Ониську, що відвагу мав, з гріхами стать на боевиську,

Славно поборовся з ними, мов лицар хоробрий, з того бою, любий брате, всім є користь добра.

Боем тим князь Володимир найбільше радіє, він за те всім нам на поміч в тім бою наспіє —

І pomoже покорити врага - супостата! Боже! Хай того діжде ще

Іван Сорокатий.

ГРАЙМО ВСІ ОДНОЇ!

Мій приятель Прокіп Милий справді дуже милий! Сам свідомий і навчає всіх з усеї сили, —

Що лиш єдність поміж нами щастя запорука, лиш від єдності і згоди зникне наша мука.

Але в тому й його скрипка йому помагає, бо Прокіп музика добрий, дуже красно грає.

І як де сваряться люди, він скрипку приложить і зачне такої грати, що людей морозить.

Там, де треба полегоньки, він сильно притисне, а де треба потиснути, то він тільки свисне.

І таке з того виходить, що люди не знають, чи він грає, чи жартує, — вуха затикають.

А він каже: „То я хотів коломийки грати, але струни розстроєні, то важко удати.

„Так і люди незгідливі — розстроєні струни: той до ліса, цей до біса наперек суне.

„Як гру таку ні пришити, ані прилатати, так і людям незгідливим добра не зазнати“.

Такі жарти не одного вже згоди навчили, — але раз до мене пише мій друг Прокіп Милий:

„Приїдь до нас, пане брате, у село Жабинці, що дрімає під горою в широкій долині.

„Правда — воно не дрімає, бо вічно свариться і тому в селі нікому спокійно не спиться.

„Та це на одне виходить, це так, як би й спало, бо всі знаємо, що з сварки теж користи мало...

„Доки міг, то я годив їх, скрипка помагала, а тепер таке настало, що й скрипка нездала.

„Тут дві партії створились та й твердять уперто, що обидві за свій нарід готові і вмерти.

І ніби так виглядає, що добра всім прагнуть, добре роблять, та не в один гуж обидві тягнуть.

„Що одна зачне роботу, до добра змагає, друга ногу підставляє, тій перешкоджає.

„Кажуть: — Тут і твоя скрипка уже не допоможе, бо крім скрипки може грати й бандура, небоже!...

„Приїдь, друже, у Жабинці, порадь, що робити, бо вже мені й моїй скрипці не хочеться жити“.

Прочитав я й задумався, а думки понурі. Треба дати пописатись і моїй бандурі.

Треба людям показати у такій пригоді, що то вийде, як бандура з скрипкою в незгоді.

І в Жабинці машерую в найближчу неділю, вже є скрипка, є й бандура, наче на весіллю.

Кажу: „Що будете, люди, в неділю сваритись! Ми заграємо вам трошки, щоб розвеселитись...“

І моргнув я на Прокопа, Прокіп починає, гарну пісню про калину вже на скрипці грає.

Та що тільки першу строфу заграв про калину, вже почав я на бандурі грати — „Верховину“.

Як почав я „Верховину“, він урвав калину, й починає про стрілецьку молоду дівчину.

Він дівчину, а я раптом з усієї сили заgrimів на тій бандурі „Як Збруч проходили...“

Він тримається дівчини, а я того Збруча, раптом він тне „Ой, на горі“, я — про Дніпр могучий...

Прокіп раптом коломийку задріботів шумно, я почав козацьку думу, протяжно і сумно.

„Стійте, стійте!“ — хтось там просить. — „Ой, змилосердіться!... Не глушіть нам наші вуха, якось погодіться!“

„Бачу, скрипка добре грає — і бандура гарно, та одна другій мішає — й виходить нездарно!“

„Якби так бандура й скрипка одну пісню грали, то б ми всі велику втіху і приємність мали!“

„Тут вас маю!“ — Прокіп крикнув і перестав грати. „Це дві партії, що ви їх звикли вихвалити...“

„Одна ніби добре робить і друга теж гарно, та одна другій мішає й виходить нездарно!“

„Якби так одна і друга „одну пісню грали“, то б ми всі велику втіху і приємність мали...

„Ми навмисне так заграли, щоб вам показати, що з незгоди тільки шкода для рідної хати.

„А тепер ми вам покажем, як пісня лунає, коли скрипка і бандура одну пісню грає!“

І заграли ми „калину“, та вже разом в згоді! Як зраділи ті люди, описати годі!

А як грати ми скінчили, то секретар каже: „Ну, тепер вже кожний знає, що згода докаже!

„Не пора нам тепер, браття, різнитись, ділитись, тільки до одної пісні всім нам зєдинитись.

„Чи то скрипка, чи бандура, сопілка, тримбіта, — має одну нуту грати, в один тон дзвеніти!

„Аж від нині в нашім селі ріжниці пропадуть, всі партії в одну дудку красно грати сядуть“.

„Правда! Правда!“ — відізвались то тут, то там люди. „Зєдналися!“ Прокіп шепнув. „Тепер добре буде!...“

А я шепчу: „Ото добре, мій друже Прокопе! Колиб таких музикантів, як ти, зо три копи, —

Тоді єдність завиталаб до рідної хати й лиш веселої співавби

Іван Сорокатий.

ДВІ ПРИТЧІ

1. ІВАНОВЕ ТЕЛЯТКО

Що за галас, що за крики, моя рідна матко? То той Іван за горою дістав десь телятко!

Ну, то чому такі крики? Чи це яке диво? — Та побіжіть, подивіться! Ходім, ходім живо!...

Прибігаю, заглядаю в те тісне подвіря, обступили, окупили люди тее звіря!

Іваниха з чоловіком і їх діти з ними, промовляють до телятка словами ніжними.

Гладять його і годують, мов рідну дитину, бо давно вже таку в себе бачили новину!

Діти скачуть із утіхи, пісеньки співають! Не дивуйтесь! Та ж це щастя, що телятко мають!

Та що роблять ті сусіди, що їх обступили? Що то крику, що нарікань, ох, Господи милий!

Один грубий, що у нього воли і корови, каже злобно: „Щоб це жило, про те нема мови!

„Воно слабе і хирляве та й очі каправі, чим будете годувати, як нема в вас страви?

„А зрештою я не хочу, щоб ви його мали, бо ви б себе ще ґаздами колись називали!

Другий худий та високий каже: „Нема мови! Вони можуть ще з телятка діждатись корови!

„А корова моглаб мені мою пашу спасти, бо у них немає паші, то пішлиби красти!

Третій каже: „Правда, правда! Та ж це неможливо! Я не живби через тее спокійно й щасливо!

„Ще сказалиб, що у мене є від нього мати, й зажадалиб корови, щоб мало що ссати!“

Тоді перший знов озвався: „Знаєте, що скажу? А зв'яжім ми і заріжмо ту звірюку вражу!

„Покраємо поміж себе і сліду не буде і будуть
спокійно жити всі порядні люди!“

„Добре! Добре! Зарізати!“, крикнув другий —
третій. А телятко вже трясеться мов лист на тре-
петі.

Кинулися ті сусіди, родина ридає і на поміч
своїх кривних кличе — закликає.

І ще боються за телятко... Ой, Господи Боже!
Поможи оборонити те телятко гоже!

Дай, Господи, ще корови-з телятка діждати,
щоб співав Тобі на славу

Іван Сорокатиї.

2. ЧИ БУДЕ САД У МАКСИМА?

„Тату, тату!“ —закричали Максимові діти.
„Тут щось виросло маленьке й стало зеленіти!“

Прибіг Максим, подивився і говорить: „Тихо!
Не тіштеся так голосно, щоб не вчуло лихо!

„Це яблінка молоденька зійшла нам нівроку,
з того зерна, що садили ми тамтого року!“

І Максимиха прибігла, весело говорить: „Дасть
Бог, виросте і гарні яблучка зародить...“

Та почули сміх дитячий зависні сусіди! Вже
один прибіг, а другий там на коні їде!

„Що? Яблінка вже зійшла вам?“ — перший
став кричати. „Думаєте, я позволю вам яблінку
мати?

„Та ж з яблінки колись може і сад цілий бути,
це мені булоб на шкоду, я не хочу чути!

„Та ж у мене сад великий подібної сорти! Кон-
куренція для мене! А йдїть ви до чорта!“

Другий крикнув: „Якби це вже гиляки пусти-
ло, то воно б мені всю хату мою затїнило!

„Не допущу! Зараз вирву і на сміття кину!“
І вже кинувсь парість рвати, зловив половину, —

Та Максимова родина стала боронитись і до
нині не скінчили за яблінку битись...

Ой, Господи, поможи їм, свята Твоя сила!
Дай, щоб яблінка маленька вже скоро зацвила!

І щоб з неї міг Максим наш садочок свій мати,
— щоб красою любувався

Іван Сорокатий.

ЧИТАЙТЕ ці вірші **голосно**: в гурті, в хаті, в читальні і всюди для розваги і відпочинку по праці!

Пишіть на вказану нижче адресу, про що ще повинен написати Сорокатиий.

ХТО З ВАС ЩЕ НЕ ЧИТАВ

першої книжки віршів Івана Сорокатоого

„ДО СКЛАДУ Й ПРИКЛАДУ“

що вийшла в 1936 році, має 32 сторінки друку і коштує тільки 40 сот.

Вірші Івана Сорокатоого й інші книжки, вичислені далі, замовляти грошовим переказом на адресу, вказану нижче. При тому просимо тямити, що хто замовляє котрунебудь з вичислених далі книжок, або віршів Івана Сорокатоого більше примірників нараз і висилає готівку, той дістає **до кожних трьох замовлених книжок четверту даром**. Тому варто замовляти більше книжок на розпродаж. — На цю адресу **можете також звертатися за порадами**, які книжки найбільше надаються до читання в свідомій селянській хаті і в гурті, які **штуки** варто виставляти **Аматорським Гурткам** і таке інше. — **Приймається також вірші й інші писання до поправок за малою оплатою.**

Видавці, автори й установи з провінції — можуть посилати на цю адресу всякі писання до припилювання друку.

ЮРА ШКРУМЕЛЯК, ЛЬВІВ, 14, (Яловець),
ул. Листопада 2.

ТЕАТРАЛЬНІ ГУРТКИ!

На Святого Миколая уладьте в читальні

Свят-Миколаївський Вечір

з книжки Юри Шкрумеляка

„С В Я Т И Й М И К О Л А Й У С Е Л І“

Це Миколаївський Вечір у двох частинах: для дітей і для дорослих. Тут є деклямації, пісні і сценки в 1 дії на першу і другу частину Вечора. Є також поучення, як уладити роздачу дарунків для дітей і молоді. Дозволена до вистав! (Дозвіл на книжці!) Ціна книжки 1 зл., на пересилку додати 20 сот.

НА ВЕЛИКОДНІ І ВЕСНЯНІ ДНІ

приготовте виставу з книжки Юри Шкрумеляка

„С Т Р І Л Е Ц Ь К А П И С А Н К А“

Великодня Вистава в двох частинах

Це деклямації, інсценізації й одноактові сцени, зв'язані з Воскресенням Христа і з Великоднім побутом. Дозволена до вистав! (Дозвіл на книжці!) Ціна книжки 1.20 зл. На пересилку додати 20 сот.

ВИСТАВЛЯЙТЕ НАЙНОВІШУ ДРАМУ Юри Шкрумеляка

С Т Р І Л Е Ц Ь Н Е В М И Р У Щ И Й

Лицарські пригоди стрільця січового, в 5 діях

Ціна 1.50 зл. На пересилку додати 30 сот.

Питайте за цими книжками по книгарнях, або замовляйте на адресу:

Юра Шкрумеляк, Львів 14 — Яловець, вул. Листопада 2.

НА РІЗДВО КУПУЙТЕ ВЕРТЕПИ Ю. ШКРУМЕЛЯКА:

	Ціна:
ГОСТІ З ВИФЛЕЄМУ, 11 осіб	0.40
ТРИ КНЯЗІ В ВИФЛЕЄМІ, 18 осіб, між ними князь Володимир, гетьман Мазепа, отаман Петлюра, Лицар, Козак, Стрілець, Ангел, Селянин, Робіт- ник, Ремісник, Ірод, Жид і інші	0.60
ІРОД І СМЕРТЬ ТА МАРКО ПРОКЛЯТИЙ, 9 осіб	0.40
ВЕСЕЛИЙ ВЕРТЕП „БІДА В МІШКУ“, 9 осіб	0.40
ПЕРШИЙ ЖІНОЧИЙ ВЕРТЕП „Добрий вечір, се- стрички!“ 8 осіб (4 пастушки, Біда, Жидівка, Смерть, Ангел).	0.50

Ці всі Вертепи можна виставляти в хатах і на сцені.

Ці Вертепи дозволені церковною владою.

НАЙНОВІШИЙ КОЛЯДНИК, давні й нові коляди,
між ними веселі коляди Івана Сорокатою і ди-
тячі коляди. В додатку „Бажання по коляді“. Да-
вні зібрав і виправив та нові на відомі нуті вло-
жив Юра Шкрумеляк (21 старих і 25 нових ко-
ляд) 0.80

Вже вийшла з друку нова театральна штука
В. КОВАЛЬЧУКА — Ю. ШКРУМЕЛЯКА

„Стрілецька слава в піснях“

Сценічна дія в чотирьох відслонах

З передмовою і режисерськими заввагами.

Ціна 1 зл.

Питайте за цими книжками в книгарнях, або замовляйте
просто на адресу: ЮРА ШКРУМЕЛЯК, ЛЬВІВ 14 — Яло-
вець, вул. Листопада 2.

25 коп. 1,35 (1986) Р 5108 4

Звертаємо увагу на найновішу історичну драму
В. Ковальчука

ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР

драма в 4 діях

з режисерськими поясненнями й образками до укладу сцени
ни і характеризації осіб.

Ціна 2 злоті. На пересилку долучити 30 сот.

Драма дозволена до вистав! (Дозвіл на книжці!)

Питайте в книгарнях, або замовляйте на адресу:

Юра Шкрумеляк, Львів 14 — Яловець, вул. Листопада 2.

Повно сміху і науки!

Такого ще не було!

Всі будуть вдячні тому Гурткові, який виставить

Сільську Ревію — Веселий Вечір

Юри Шкрумеляка

„БЕРІМ БІДУ ЗА РОГИ!“

Це перша велика збірка веселих сценок, пісень - куплетів,
розмов та одноособових і гуртових самоговірок — на чотири години вистави!

Ось наголовки деяких течок Веселого Вечора:

Зі середи на п'ятницю (сценка), На чім то я скінчив? (самоговірка), Стрільці на квартирі (комедія в 1 дії), Максим і Клим — два сміхованці (розмова про сумне й веселе), Усуус про свій вус (пісня - куплет), Присуд смерті на біду (збірна самоговірка), Як було за князя Гороха (збірча самоговірка), Скарга до Союзу Народів (розмова коня з коровою), Циганська наука (комедія в 1 дії), Берім біду за роги! (розмова з бідою і пісні разом з глядачами).

Ця Ревія дозволена до вистав! — Дозвіл на книжці!

Ціна Ревії 2 зл., на порто долучити 30 сот.

Питайте всюди по книгарнях, або замовляйте просто на адресу: Юра Шкрумеляк, Львів 14 — Яловець, вул. Листопада 2.

Рл 5108_у